

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 16 november 2023
Commissievergadering d.d. : 2 november 2023
Commissie : Bestuur en Middelen
Portefeuillehouder : de heer N.A.L. Heijink
Zaaknummer : 1209173
Productiedatum : 5 september 2023

Onderwerp

Dit voorstel gaat over de geactualiseerde nota Risicomanagement Gemeente Bloemendaal 2023.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 september 2023:

besluit:

De Nota Risicomanagement Gemeente Bloemendaal 2023 vast te stellen

De raad voornoemd, d.d.

de voorzitter,

de griffier,

Voorgesteld besluit

De Nota Risicomanagement Gemeente Bloemendaal 2023 vast te stellen

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Met deze nota wordt de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015 geactualiseerd. In de nota is vastgelegd hoe met risico's wordt omgegaan. De nota 2015 is vooral gericht op de (financiële) onderbouwing van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Met deze actualisatie wordt de nota breder gemaakt, naar een integraal risicomanagement. Daarmee is ook de naam aangepast naar nota risicomanagement 2023. Deze bredere benadering sluit aan bij de collegeverantwoordelijkheid wat betreft de rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023.

Beoogd effect

De nota risicomanagement heeft het bredere doel om:

- het risicobewustzijn in de organisatie te vergroten;
- duidelijke kaders en handvatten te schetsen voor het maken van keuzes in het al dan niet aanvaarden van risico's.

Politieke keuzeruimte

Het is een keuze om de scope van de nota te verbreden tot het organisatie breed verhogen van het risicobewustzijn. Het ligt in de lijn van invoering van de rechtmatigheidsverantwoording van het college om het risicobewustzijn van de organisatie systematisch te vergroten.

Gedachtegang

Wat zijn risico's?

Een risico is een onzekere gebeurtenis met gewenste of ongewenste gevolgen voor de gemeente. De gevolgen van een risico kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Een ongewenst beleidsrisico is de kans op een gebeurtenis die de organisatie belemmert in het behalen van (één van) haar doelstellingen. Bij niet-financiële risico's kan men denken aan imagoschade, kwaliteit en tijdigheid van uitvoering van de gemeentelijke taken. Risico's met gewenste gevolgen kunnen ook wel bestempeld worden als kans.

Wat is risicomanagement?

Risicomanagement is het geheel aan activiteiten dat gericht is om op een gestructureerde wijze risico's in kaart te brengen, te evalueren, te beheersen en te rapporteren. Het is een continu proces omdat er nieuwe risico's kunnen optreden of risico's kunnen wijzigen, waardoor er aanpassing van de beheersmaatregel nodig is. Risicomanagement gaat niet om het vermijden van risico's, maar gaat expliciet om het beheersen van risico's - zodat nadelige effecten die het nemen van risico's met zich meebrengt kunnen worden voorkomen of geminimaliseerd.

Risicomanagement verschaft een organisatie de mogelijkheid optimaal om te gaan met onzekerheden en dus ook de mogelijkheid om de voordelen te benutten die onzekerheden soms bieden.

Visie op risicomanagement:

- De gemeente zoekt de balans tussen risico's nemen, risico's beheersen en kansen benutten: Bij de uitoefening van de gemeentelijke taken loopt de gemeente risico's. Geen risico's nemen kan betekenen dat kansen gemist worden. Er dient in de praktijk dus een balans gevonden te worden tussen risico's nemen, risico's beheersen en kansen benutten. Risico's

nemen / kansen benutten is onderdeel van de bedrijfsvoering, het is zaak om helder te zijn over mogelijke risico's en hier transparant mee om te gaan;

- Innovatie en risicomanagement gaan goed samen: Bij innovatie horen risico's. Daarbij past echter wel een inschatting van mogelijke risico's en welke maatregelen redelijkerwijs genomen kunnen worden om de risico's te beheersen;
- Communiceren over risico's wekt vertrouwen: transparant zijn over risico's, er over communiceren en het zo nodig nemen van maatregelen is beter dan het niet erkennen en benoemen van de risico's;
- De gemeente probeert niet alle risico's te beheersen: risico's met een grote kans dat ze zich voordoen en met grote gevolgen moeten met voorrang beheerst worden. Niet alle risico's zijn beheersbaar. De gemeente maakt een keuze welke risico's worden beheerst;
- Preventie heeft de voorkeur: Het voorkomen dat risico's zich voordoen is natuurlijk beter dan het 'blussen van de brand'. Het is goedkoper, effectiever en er is geen kans op reputatieschade.

Overwegingen van het college

Uitgangspunten voor risicomanagement:

- Risico's moeten in relatie staan tot het gewenste doel;
- De verantwoordelijkheid voor risicobeheersing ligt bij de persoon die verantwoordelijk is voor het realiseren van het doel;
- De risicobereidheid kan verschillen per programma, project of proces;
- Het risicomanagement moet zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande processen (bijvoorbeeld P&C-proces, procesmanagement en projectmanagement). De PDCA-cyclus is van toepassing;
- Bij het kiezen van risicobeheersingsmaatregelen weegt doelmatigheid en effectiviteit mee. Om met hoge lasten kleine risico's te beheersen is niet wenselijk, dus gezocht moet worden naar een evenwicht tussen lasten en baten.

Rollen en verantwoordelijkheden:

Raad:

- Bepaalt de kaders van het weerstandsvermogen en risicomanagement door het vaststellen van deze nota risicomanagement.

College:

- biedt de raad eens in de vijf jaar een nota aan over het risicomanagement.
- is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de door de raad vastgestelde nota risicomanagement en daarmee met de uitvoering van de ambities uit de nota.
- biedt de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing als onderdeel van de begroting en de jaarrekening aan de raad aan.

Middelen

Implementatie van de nota is een samenspel tussen de integraal managers, financieel consultants, juridische control, bedrijf control en andere benodigde expertise om organisatie breed het risicobewustzijn te laten groeien.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

Geen extra inspanning communicatie noodzakelijk.

Samenwerking (Heemstede)

n.v.t.

Vervolgproces/evaluatie

- De nota vervangt de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015 vanaf boekjaar 2024 en treedt derhalve in werking vanaf 1/1/2024.
- De nota dient door de organisatie geïmplementeerd te worden. Dat is een groeiproces waarin iedereen zijn rol en verantwoordelijkheid dient te nemen. De raad wordt op de hoogte gehouden in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de begroting en de jaarrekening. Het is de bedoeling dat deze nota elke vijf jaar wordt geactualiseerd.

Bijlagen

Nota Risicomanagement Gemeente Bloemendaal 2023.

Achterliggende documenten

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester.

 , gemeentesecretaris.